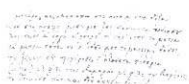

Διονύσιος Σολωμός (8 Απριλίου 1798 – 9 Φεβρουαρίου 1857)

Ήταν Έλληνας ποιητής, περισσότερο γνωστός για τη συγγραφή του ποιήματος «Ύμνος εις την Ελευθερίαν», οι πρώτες δύο στροφές του οποίου έγιναν ο εθνικός ύμνος της Ελλάδας και ύστερα της Κύπρου. Κεντρικό πρόσωπο της Επτανησιακής σχολής, ο Διονύσιος Σολωμός θεωρήθηκε και θεωρείται ο εθνικός ποιητής των Ελλήνων, όχι μόνο γιατί έγραψε τον Εθνικό Ύμνο, αλλά και γιατί αξιοποίησε την προγενέστερη ποιητική παράδοση (κρητική λογοτεχνία, Δημοτικό τραγούδι) και ήταν ο πρώτος που καλλιέργησε συστηματικά τη δημοτική γλώσσα και άνοιξε τον δρόμο για τη χρησιμοποίησή της στη λογοτεχνία, αλλάζοντας ακόμη περισσότερο τη στάθμη της. Σύμφωνα με τις απόψεις του δημιουργούσε «από τον ρομαντισμό μαζί με τον κλασικισμό ένα [...] είδος μιχτό, αλλά νόμιμο[...]».

Εκτός από τον *Ύμνον εις την Ελευθερίαν*, τα σπουδαιότερα έργα του είναι: *Ο Κρητικός*, *Ελεύθεροι Πολιορκημένοι*, *Ο Πόρφυρας*, *Η Γυναίκα της Ζάκυνθος*, *Λάμπρος*. Το βασικό χαρακτηριστικό της ποιητικής παραγωγής του είναι η αποσπασματική μορφή: κανένα από τα ποιήματα που έγραψε μετά τον Ύμνο εις την Ελευθερίαν δεν είναι ολοκληρωμένο και με ελάχιστες εξαιρέσεις, τίποτα δεν δημοσιεύτηκε από τον ίδιο. Ο Κώστας Βάρναλης περιέγραψε εύστοχα την αποσπασματικότητα του σολωμικού έργου με τη φράση «...(Ο Σολωμός) πάντα τα έγραφε, αλλά ποτέ του δεν τα έγραψε».

Ελεύθεροι Πολιορκημένοι

Χειρόγραφο του Σολωμού με στίχους των Ελεύθερων Πολιορκημένων.

Οι **Ελεύθεροι Πολιορκημένοι** είναι ένα από τα κορυφαία ποιητικά συνθέματα του Διονύσιου Σολωμού που φαίνεται ότι τον «απασχόλησε στο μεγαλύτερο διάστημα της ζωής του», καθώς και ένα από τα πιο σημαντικά έργα της νεότερης ελληνικής ποίησης.^[2] Γραμμένο σε δεκαπεντασύλλαβο, το έργο είναι εμπνευσμένο από τα γεγονότα της πολιορκίας και της Εξόδου του Μεσολογγίου κατά τη διάρκεια της Επανάστασης του 1821.

Ο δημιουργός του ασχολήθηκε με τη σύνθεσή του σχεδόν σε ολόκληρη τη διάρκεια της λεγόμενης ώριμης ποιητικής περιόδου της ζωής του (1834-1847), γεγονός που κάνει το έργο «οργανικό» ποίημα, από την άποψη ότι στη μακρά διάρκεια της ανάπτυξής του αποτυπώνει την εξέλιξη των ιδεών του ποιητή.^[3] Οι Ελεύθεροι Πολιορκημένοι, είναι ένα

από τα πιο αποσπασματικά έργα του. Παραδόθηκε με τη μορφή τριών σχεδιασμάτων, ύστερα από προσεκτική μελέτη των αρχείων του ποιητή από τον [Ιάκωβο Πολυλά](#), ο οποίος το εξέδωσε για πρώτη φορά.

Θέμα

Πηγή έμπνευσης των Ελεύθερων Πολιορκημένων είναι ο αγώνας των υπερασπιστών του Μεσολογγίου, κατά τη δεύτερη πολιορκία του από τους Οθωμανούς, που κράτησε σχεδόν ένα χρόνο (1825-1826) και κορυφώθηκε με την απέλπιδα έξοδο της Κυριακής των Βαΐων στις 10 Απριλίου 1826. Ο Σολωμός στο έργο του επιχειρεί να αναδείξει σε ποιητικό λόγο το ηθικό μεγαλείο των Ελλήνων αγωνιστών που οδηγούνται με πλήρη συνείδηση στη θυσία για την κατάκτηση της πνευματικής ελευθερίας τους.

Περιεχόμενο

Το έργο δεν είναι ένα ενιαίο ποίημα, αλλά αποτελείται από τρία σχεδιάσματα σε αποσπασματική μορφή. Το Α΄ Σχεδιάσμα, έχει λυρικό ύφος. Το Β΄ Σχεδιάσμα, που περιέχει τα πιο σημαντικά σε ποιητική σύλληψη κομμάτια, αποτελείται από συνολικά 61 αποσπάσματα, γραμμένα σε ιαμβικό δεκαπεντασύλλαβο με ζευγαρωτή ομοιοκαταληξία. Συντέθηκε κατά την παραμονή του ποιητή στην [Κέρκυρα](#), κατά το διάστημα 1833-1844. Τέλος, το Γ΄ Σχεδιάσμα, περιλαμβάνει 15 ποιητικά αποσπάσματα και συντέθηκε από το 1844 ως το τέλος της ζωής του Σολωμού.

Στα Β΄ και Γ΄ Σχεδιάσματα μεταξύ των ποιητικών αποσπασμάτων παρεμβάλλονται και πεζά τμήματα, που ήταν χειρόγραφα σχέδια του Σολωμού γραμμένα στα ιταλικά, και τα οποία μεταφράστηκαν και εντάχθηκαν στο σώμα του έργου από τον [Ιάκωβο Πολυλά](#).

Υπάρχουν, επίσης, και επιπρόσθετα πεζά τμήματα, τα οποία έγραψε ο Πολυλάς για την περαιτέρω κατανόηση του κάθε αποσπάσματος και τη σύνδεση μεταξύ τους.

Η κεντρική ιδέα του έργου, όπως αναλύεται στα σχέδια του Σολωμού, είναι ο αγώνας των πολιορκημένων ενάντια στις κακουχίες, ενώ γίνονται πραγματικά ελεύθεροι με την πνευματική νίκη ενάντια σε μια σειρά από πειρασμούς. Γίνεται λόγος για την εσωτερική ελευθερία της θέλησης να υπερβούν όλα αυτά που απειλούν τη δυναμικότητα της αντίστασής τους, όχι μόνο την πείνα και τη σωματική εξασθένηση αλλά και κάθε πειρασμού που προσφέρει η ίδια η ομορφιά της φύσης.

Το έργο εξιστορεί τις τελευταίες ημέρες της πολιορκίας, που συνέβη κατά τη διάρκεια της άνοιξης, λίγο πριν το [Πάσχα](#). Δύο τα πιο χαρακτηριστικά αποσπάσματά του

αναφέρονται στην ομορφιά της φύσης κατά την εποχή αυτή.

Η γλώσσα των Ελεύθερων Πολιορκημένων είναι δημοτική με τους ιδιωματισμούς και τις ιδιοτυπίες που χαρακτηρίζουν τον Σολωμό.